

LÜGANUSE, MAIDLA, PÜSSI ühinemine plussid ja miinused

Rivo Noorkõiv
www.geomedia.ee
Maidlas: 16. juuni 2009

Norra EMP toetuskeem

Millele ettekandes keskendun?

- Miks kohalikud omavalitsused ühinemise peale üldse peaksid mõtlema?
- Ühinemise mõningad mõttearendused Lüganuse ja Maidla valdades ja Püssi linnas?
- Ühinemise plussid ja miinused. Ajaline perspektiiv

Miks kaaluda ühinemist?

- Soov pakkuda kvaliteetset ja kättesaadavat teenust, keerukamate ärimudelite rakendamise vajadus avalike teenuste osutamisel
- Vajadus suuremate ressursside liigutamiseks, EL raha, finantsjuhtimine
- Omada piisavalt ja kompetentseid ametnikke
- Eelnevad kohalike omavalitsuste koostööharjumused (ühisametnikud, MTÜ, ühiselt hallatavad ettevõtted, LEADER jms)
- Juhtide ambitsioonikus ja vastutus - vähem tagasi vaatamist, vastutus tuleviku ees, riigimehelik mõtlemine
- Territooriumite sidusus, nende loogiline ühendamine
- Soov vältida rahvastiku kahanemist
- Riiklik toetus, ühinemine ei tohi olla rahaliselt kahjulik
- Naabrid teevad- Läti, Soome, Rootsi. Mida sealt õppida?

Maidla, Lüganuse, Püssi plussid

Maidla	Lüganuse	Püssi
Vallajuhid teada, otsustajate tuntus, otsustusprotsess kodus lähedal, arendamise stabiilsus	Vallamaja lähedal, otsustajad teada, otsustusprotsess elanikule lähedal ja kiire	Linnajuhid teada, otsustusprotsess sissekujunenud rutiinis
Elanikud tunnevad üksteist, hea ülevaade toimuvast, aktiivne külaelu ja kultuuritraditsioonid	Kihelkonnakeskus, kogukondlik identiteet, inimesed tunnevad üksteist. Aktiivne külaelu ja kultuuritraditsioonid	Väike territoorium, hea ülevaade toimuvast
Tugev imago, positiivne tuntus Ida-Virus, eestikeelne keskkond	Eestikeelne keskkond	Maine, Püssi linna nimi säilib
Loodusvarad, ressursimaks, ühe elaniku kohta valla vallaelarves tulud kõrgemad võrreldes naaberomavalitsustega	Hea logistiline asukoht	Saneerimine lõpeb 2009. a. lõpus, uued väljakutsed ja otsustusvõimalused linna arendamiseks

Maidla, Lügänuše, Püssi miinused

Maidla	Lügänuše	Püssi
Elanike väike arv, elanike vananemine	Elanike väike arv, elanike vananemine	Elanike väike arv, elanike vananemine
Vähe töökohti kohapeal, infrastruktuuri arendamine kallid, kasutajate arv väike	Vähe töökohti kohapeal	KOV võlakooormus, suur sõltuvus ühest ettevõttest
Eelarves sõltuvus ressursimaksetest, napib raha investeeringuteks, sh. EL struktuurifondidest projektide kaasfinantseerimiseks	Eelarves napib raha investeeringuteks, sh. EL struktuurifondidest projektide kaasfinantseerimiseks	Eelarves napib raha investeeringuteks, sh. EL struktuurifondidest projektide kaasfinantseerimiseks
Ressursinappus õpikeskkonna hoidmiseks	Ressursinappus hariduselu arendamiseks	Avalike teenuste hinna kontrolli keerukus (haridus)
Vallaametnike töökoormus, vaja rohkem kompetentsi, spetsialiseerumise suurendamine raske	Vallaametnike töökoormus, vaja rohkem kompetentsi, spetsialiseerumise suurendamine raske	Vallaametnike töökoormus, vaja rohkem kompetentsi, spetsialiseerumise suurendamine raske
Otsuste personaalne sildistamine	Inimesed teada, väga personaalne	Volikogusse raske leida asjalikke inimesi, huvi vähesus

GEOMEDIA

Rahvastiku näitajad

KOV-üksus	Elanike arv	Pindala, km ²	Asustustihedus, el/km ²
Kiviõli linn	6638	11,75	564,9
Püssi linn	1503	2,1	715,7
Aseri vald	2178	67,14	32,4
Lügänuše vald	1378	104,57	13,2
Maidla vald	863	332,3	2,6
Sonda vald	1009	148,08	6,8
Summaarne			
Summaarne			
K+P+A+L+M+S	13569	665,94	20,4
K+P+L+M	10382	450,72	23,0
P+L+M	3744	438,97	8,5

GEOMEDIA

Omavalitsuse teostamise funktsionaalsed komponendid:

- (Valdkonna) juhtimine
- Teenuste kättesaadavus
- Teenuste kvaliteet

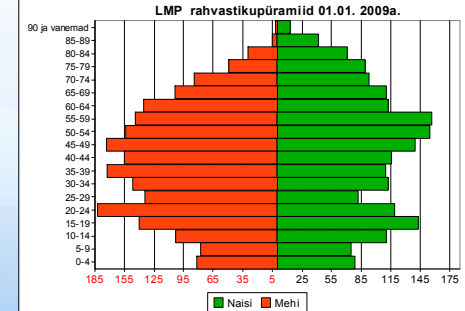
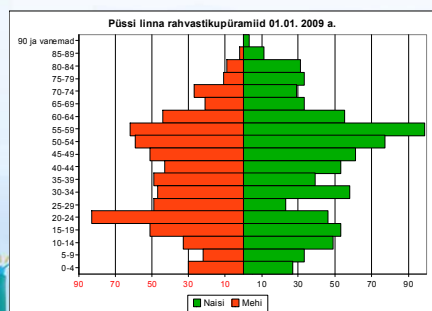
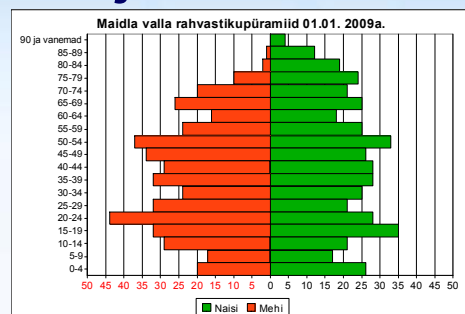
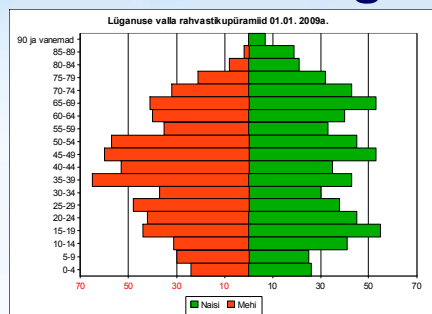

Teostamise valdkonnad:

- Haridus (alusharidus; üldharidus)
- Vaba aeg (kultuur; sport; noorsootöö ja huviharidus)
- Sotsiaalne kaitse ja tervishoid
- Majandus ja keskkonnakaitse (arengu, maakasutuse ja ehitustegevuse suunamine; teed ja transport; jäätmemajandus; veemajandus; muu kommunaalmajandus ja keskkonnakaitse)
- Avalik kord ja turvalisus
- Valitsemine

Rahvastkuareg= koos ja ühinedes

Teenuste efektiivsus, kättesaadavus, kvaliteet

Poolt:

- Teenuste osutamise mahu- (ökonoomia ja mastaabiefekt (asjatundlik teenindus, võimalus teha kompleksemalt teenust jms) ja ärimudelid
- Saab kontsentreerida ressursse, võimalus spetsialiseerumiseks, "piiriülesuse" efekt
- Valitsemiskulud väiksemad ja ratsionaalsemad otsused
- Võimekus võtta suuremaid ülesandeid, regionaalne isemajandamine

Vastu:

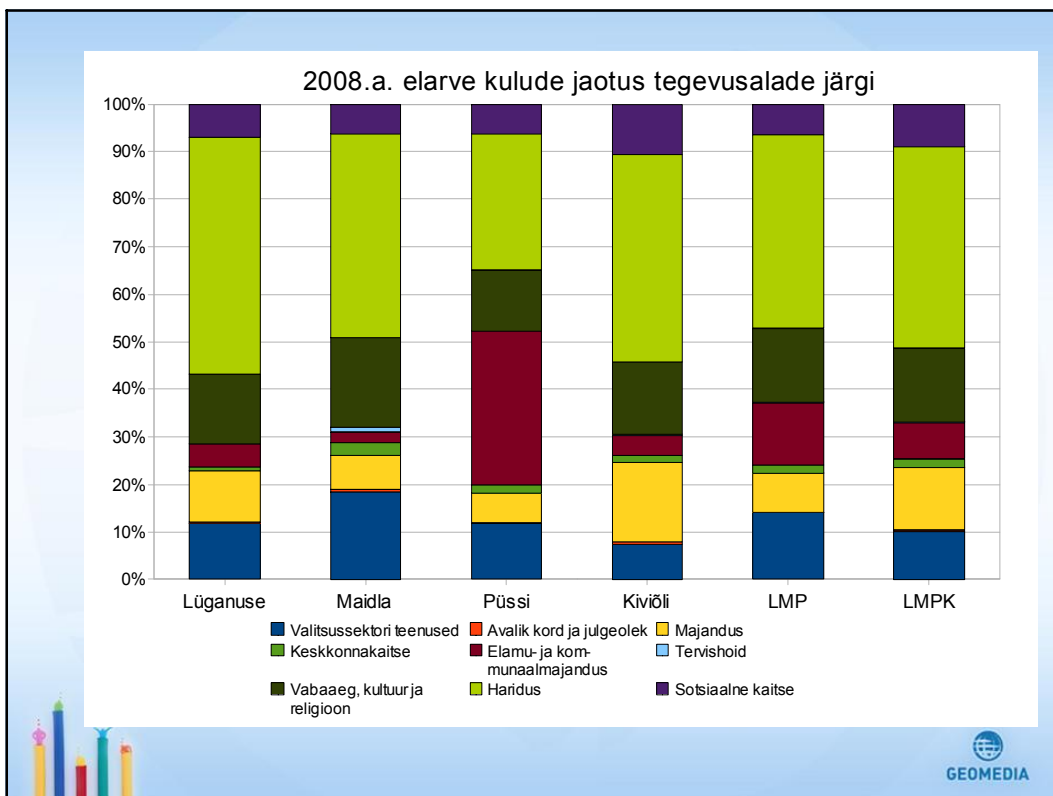
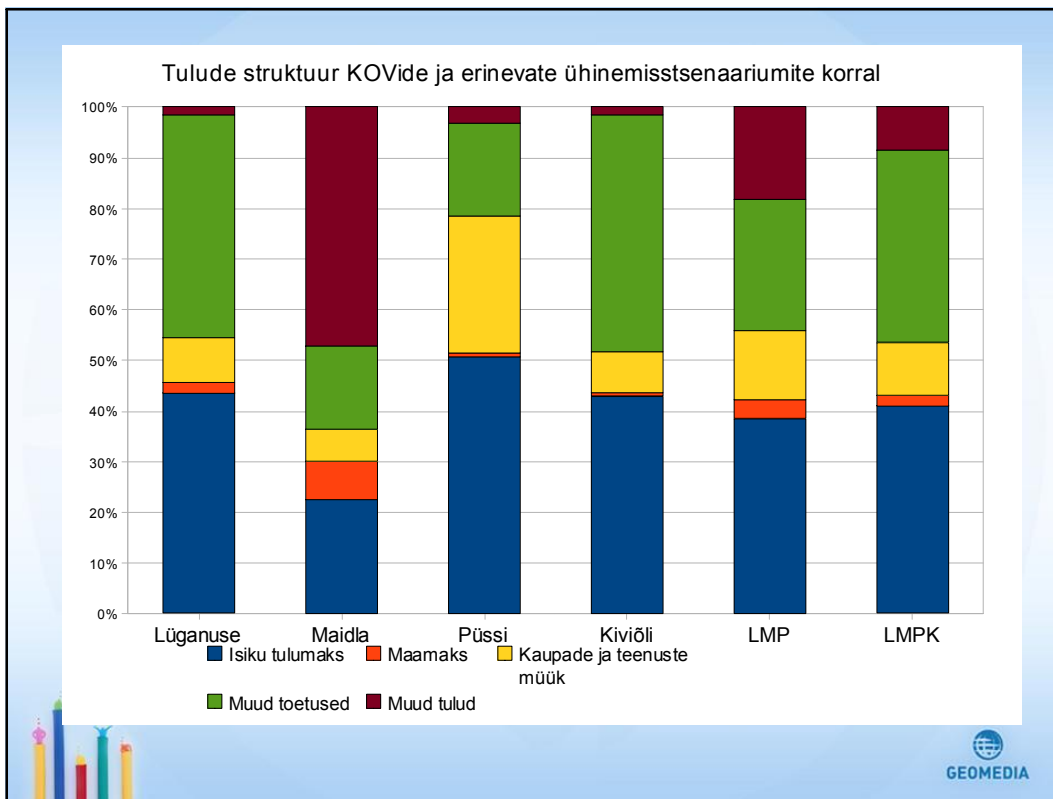
- Keskuste eelisareng, teenused muutuvad kaugemaks ja kommunikatsioonialased kulud kasvavad
- Teenuste osutajate monopoolsus, teenuste osutajate konkurents väheneb ja kodanike valikuvabadus piiratud

Ametnike arv

KOV-üksus	Kogukulud	Elanike arv seisuga 01.01.2008	Kulud elaniku kohta	Linna- ja valla- valitsuse ametnike arv	Kulud ühe ametniku kohta
Lüganuse vald	1 913 143	1 378	1 388	8	239 143
Maidla vald	2 924 102	863	3 388	8	365 513
Püssi linn	1 725 515	1 503	1 148	5	345 103
Kiviõli linn	4 733 271	6 638	713	17	278 428
Summaarne					
LMP	6 562 760	3 744	1 753	21	312 512
LMPK	11 296 031	10 382	1 088	38	297 264

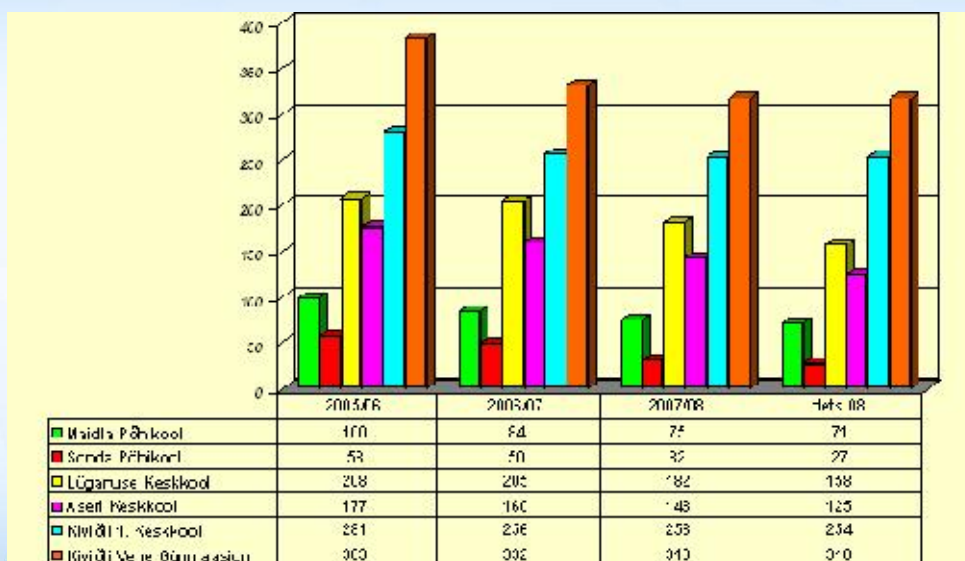

Tabel Põhikooli ja gümnaasiumi kulud 2008.a.

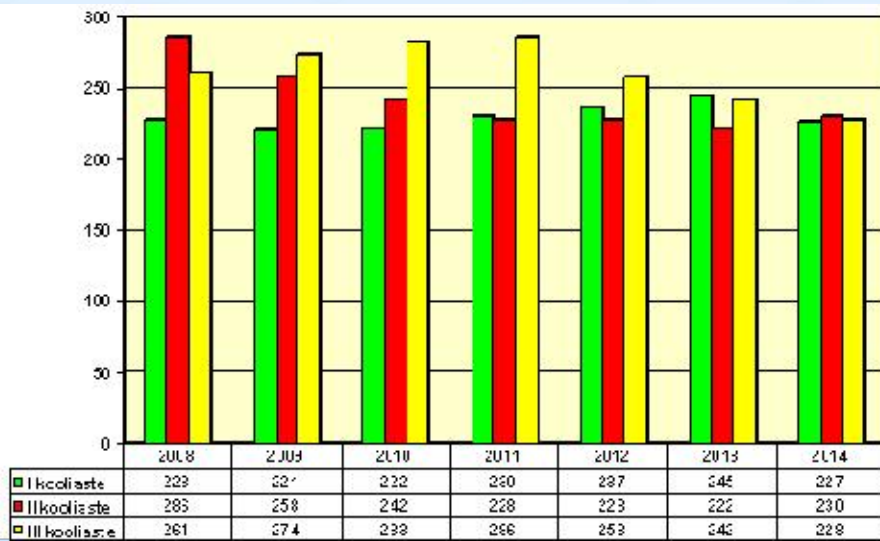
KOV-üksus	Kulud	Õpilaste arv	Kulud õpilase kohta
Lüganuse vald	8 999 749	200	44 999
Maidla vald	6 374 588	71	89 783
Püssi linn	2 530 275	150	16 869
Kiviõli linn	27 928 970	572	48 827
Summaarne			
LMP	17 904 613	421	42 529
LMPK	45 833 583	993	46 157

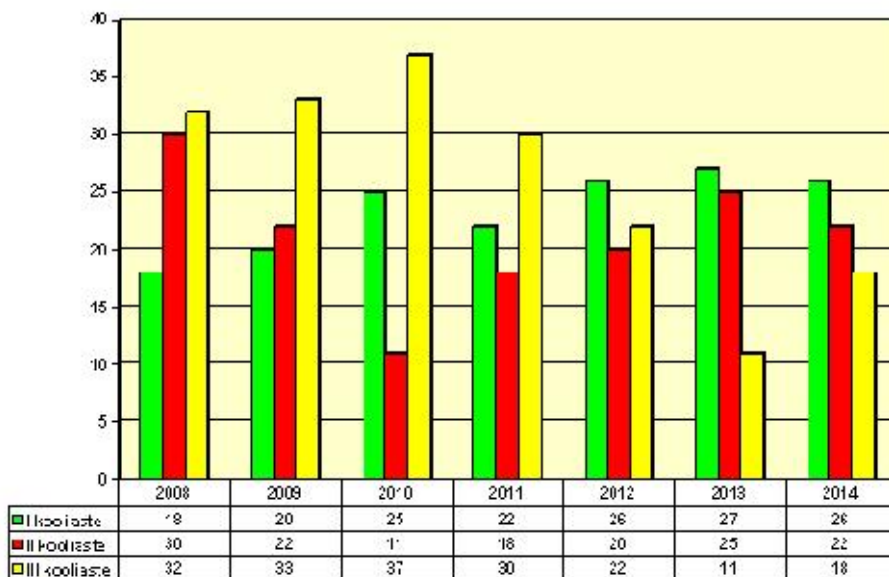
Põhikooliastme õpilaste arvu muutus

Maidla, Lüganuse, Püssi valla ning Kiviõli linna põhikooliealiste laste prognoositav arv

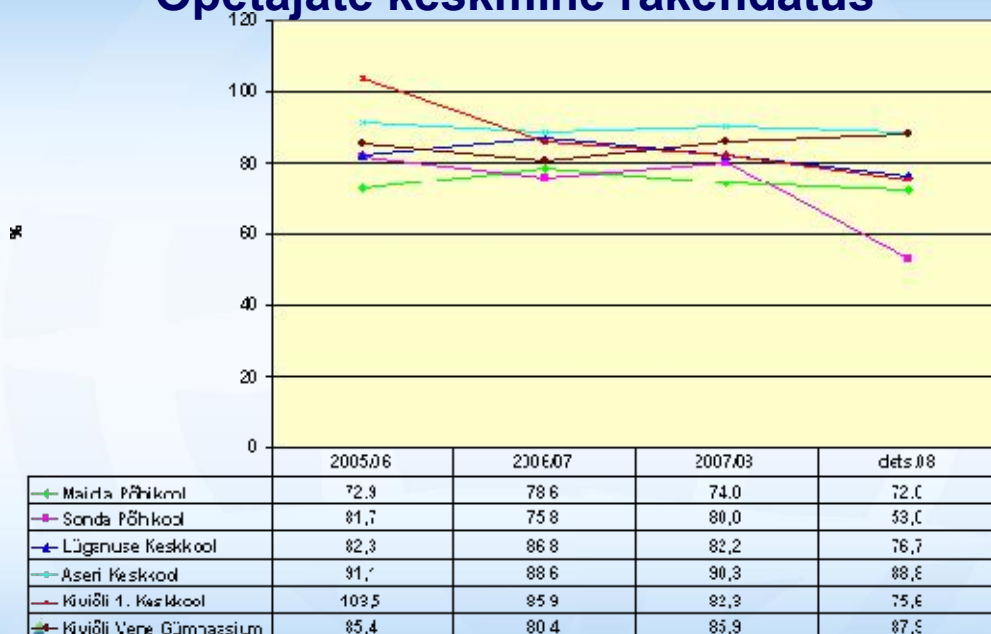
Maidla valla põhikooliealiste laste prognoositav arv

Põhikooliastme keskmine klassi täituvus

Õpetajate keskmine rakendus

Õpilaste arv vastavas kooliastmes õpetaja ametikoha kohta kooliastmeti 2007/2008. õppeaastal

KOV	1. kooliaste	2. Kooliaste	3. Kooliaste	Gümnaasium	Kokku
Aseri vald	6,8	7,5	6,1	3,6	5,8
Kiviõli linn	13,3	17,1	9,4	10,2	11,8
Lüganuse vald	11,8	14,6	12,9	9,0	12,0
Maidla vald	4,0	9,3	6,6		6,8
Sonda vald	5,9	4,6	3,4		4,4
Ida-Viru maakond	13,8	12,4	10,2	11,0	11,4

Kohalik demokraatia

Vastu:

- võim kaugeneb
- kohapealsete (piirkondlike) huvide esindatus langeb
- elanike passiivsus, huvi vähenemine kohalikes otsustusprotsessides osalemiseks
- Poolt:
 - arukamad inimesed, strateegilisem juhtimine
 - valituks saanu mandaat suurem (legitiimsus)
 - alt üles kontrolli võimalused suurenevad, opositsioon on kaalukam ja diskussioon avatum

Tabel 2005.a. Kohtade jaotus kohalikes volikogudes

KOV-üksus	IRL	KE	RL	VL
Lüganuse vald	0	0	4	7
Maidla vald	6	0	1	0
Püssi linn	0	9	0	2
Kiviõli linn	0	7	1	9
Summaarne				
LMP	6	9	5	9
LMPK	6	16	6	18

Kokkuvõtteks

- **Müütide ja hirmude "mahavõtmine"- seleta, seleta, seleta. Varasemate kogemuste tundmine, käi ja uuri!**
- **Avalike teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi tagamine. Keerukate koostöövormide läbimängimine.**
- **Õiguslike eelduste loomine ühinemiseks.**
- **Ühendumavalitsuse juhtimisstruktuur, funktsionaalsus.**
- **Ametnikele perspektiiv, organisatsioonikultuur ja väärtused.**
- **Üleminekuperioodi prioriteedid, investeeringud.**
- **Eelarved ja finantsprojektsioonid.**
- **Kohalik esindatus, osalusdemokraatia ja volikogu.**

LENNUKAT JA TARKA TEGUTSEMIST!

www.geomedia.ee

